

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Arkivkode/ File no:
841.4

Vår ref./ Our ref.:
1700035-35

Deres/ Dykkar ref./ Your ref.:

Vår saksbeh./ Enquiries:
Jan-Petter Holtedahl

Dato/ Date:
07.12.2017

Oversendelsesnotat: Country Evaluation Briefs

Evalueringsavdelingen har i 2017 fortsatt arbeidet med å sammenstille «Country Evaluation Briefs» (CEB), med offentliggjøring og fremleggelse av CEBer for Myanmar og Nepal på frokostmøter 7. og 8. desember. CEBer for Haiti, Mali, Etiopia og Tanzania vil offentliggjøres og legges frem på tilsvarende seminarer på nyåret 2018. Disse seks CEBene er utarbeidet av Particip GmbH, i samarbeid med Menon Economics.

CEBene presenterer relevant landkunnskap om norske og internasjonale giveres bistandsinnsats i disse landene ved å systematisere funn fra eksisterende evalueringer og andre relevante dokumenter publisert i perioden 2011-2017. Sammen med CEBene utarbeides tilhørende evalueringsportretter, som består av referanser til de underliggende evalueringsrapportene, samt korte sammendrag av disse. Tiltente brukere av CEBene og evalueringsportrettene er de i UD-systemet som arbeider med landene, samt deres samarbeidspartnere.

Utover utarbeidelsen av CEBer er målet å skape en voksende database av systematisk innsamlet, relevant, kontekstspesifikk og lett tilgjengelig informasjon. Dette anses både å ha verdi i seg selv og å bidra til et bredt kunnskapsgrunnlag for utviklingspolitikk og bistandsinnsats. I tillegg vil CEBene bidra til å avdekke områder der vi i dag mangler kunnskap.

Oppsummering av funn og lærdommer

Myanmar:

Utviklingsinnsatsen i Myanmar har i stor grad vært fleksibelt gjennomført, selv om målene har vært vel ambisiøse gitt den vanskelige konteksten. Utstrakt bruk av multilaterale organisasjoner, flegiverfond og felles giverprogrammer har gitt bra resultater. Det finnes gode eksempler på aktiv deltakelse og lokalt eierskap, ikke minst gjennom sivilt samfunn. Myndighetsrettet innsats har ofte hatt et snevert mandat, med fokus på enkeltinstitusjoner.

Bistandsinnsatsen har primært gått til å redusere fattigdom, forbedre levekår og levere grunnleggende tjenester som helse og utdanning. De aller fattigste og mest sårbare har i for liten grad blitt nådd. Svake institusjoner har medført lav absorpsjonskapasitet. Kapasitetsbyggingstiltak har for ofte vært preget av engangsinnsatser med begrenset varig effekt.

Evalueringsmaterialet er noe mangelfullt. Særlig gjelder dette evalueringer på landnivå og tematiske evalueringer, f.eks. innen miljø, energi og privat næringsliv. Få evalueringer fokuserer på vurderinger av kontekst, konfliktsensitivitet og anti-korrupsjon. Rapporten anbefaler langsiktig arbeid for å styrke institusjoner – særlig slike med oversynsoppgaver, som parlamentet, rettsapparatet og menneskerettighetskommisjonen – samt å fremme desentralisering.

Nepal:

Bistanden til Nepal har i stor grad tatt hensyn til nasjonale målsetninger, ikke minst innen fredsbygging. Evalueringene trekker ikke minst frem støtten til valg og ny grunnlov som viktige skritt på veien mot fred og stabilitet. Også på andre områder har bistanden gitt gode resultater. Utdanningssystemet er styrket på alle nivåer. På helseområdet har bistanden bidratt til en betydelig reduksjon av bl.a. mødredødelighet.

Innsatsen for å styrke lokalsamfunn har bidratt til reduksjon av fattigdom på husholdsnivå, men har kun i begrenset grad bidratt til varig fattigdomsreduksjon. Energisektoren har mottatt mest internasjonal bistand de siste årene. Infrastrukturen er forbedret, men målene for strømproduksjon er ikke nådd.

Den tidlige innsatsen i etterkant av jordskjelvet i 2015 var effektiv, men den mer langsiktige gjenoppbyggingen har lidd under svakt styresett og fravær av en helhetlig strategi. Nepal har fortsatt store utfordringer innen likestilling og sosial inkludering, med omfattende ulikhet basert på kjønn, kaste og etnisitet. Fremgangen på anti-korrupsjonsområdet har vært begrenset.

Haiti:

En hovedutfordring for bistandsinnsatsen på Haiti er knyttet til koblingen mellom humanitær innsats og langvarig utviklingsbistand. Dette ble særlig synliggjort i etterkant av jordskjelvet i 2010. Landet opplever en betydelig grad av givertretthet, ikke minst knyttet til høyt korrupsjonsnivå og en usikker politisk situasjon.

Bistandsinnsatsen i Haiti har i liten grad ført til varige, positive endringer, selv om en del er oppnådd lokalt. Gode resultater er oppnådd innen katastrofeforebygging, helse og utdanning, mens det er begrensede resultater innen vann og sanitær samt jordbruksreform. Innsatsen etter orkanen Matthew i 2016 var til dels vellykket, med rask innsats og høy dekningsgrad. I tillegg lyktes bistandsgiverne i å koble leveranser av infrastruktur med kunnskapsformidling (awareness), noe som bidro til økt eierskap og styrket bærekraft. Men evnen til å forebygge kriser er fortsatt for lav, med stor sårbarhet overfor nye kriser.

Mali:

Frem til 2012 var giverne positive til å gi bistand til Mali. Dette ble underbygget av støtte til demokrati og folkelig deltakelse. Dette endret seg drastisk med avsettelsen av President Amadou Toumani Touré i 2012, etterfulgt av opprør av bl.a. Tuareg-stammer i nord, senere opprettelsen av militæroperasjonen MINUSMA. Giverstøtten ble drastisk redusert, ikke minst mht. tidligere omfattende budsjettstøtte.

Giverne har likevel utvist kreativitet i arbeidet med å sikre matsikkerhet så vel som økonomisk sikkerhet, blant annet i form av kontantbaserte støtteordninger. Innsats for økt likestilling har vært videreført, men i møtet med dype patriarkalske strukturer har likestillingsarbeidet i liten grad ført til endringer. Bærekraften i bistandsinnsatsen har vært for lav. Fremgang i retning av stabilitet og utvikling vil forandre sterkere innsats for bedre styresett, herunder en styrking av rettsapparatet.

Etiopia:

Etiopia har høy fattigdom og omfattende bistandsbehov. Myndighetenes vilje til å arbeide for fattigdomsreduksjon, forbedre sosiale tjenester, styrke offentlig administrasjon og gjennomføre klimatiltak har likevel medvirket til at Etiopia ofte oppfattes som en giverfavoritt («donor darling»). Myndighetene har også tatt eierskap for oppfyllelse av Tusenårsmålene og Bærekraftsmålene, og har inkorporert disse i sine landstrategier. Landet hadde ved utgangen av 2015 nådd, eller var på vei til å nå, seks av åtte Tusenårs mål.

Etiopia har kommet langt i å fremme befolkningens sosiale og økonomiske rettigheter, herunder retten til mat. Situasjonen er verre mht. sivile og politiske rettigheter, særlig etter juridiske innstramninger i 2009 («the Charities and Societies Law»). Giverinnsatsen skjer i stor grad i form av store flergiverprogrammer, som implementeres av myndighetene. Effekten har variert. Kombinasjonen av flergiverprogrammer og tilstramning overfor sivilsamfunnet ser ut til å fremme myndighetseierskap heller enn nasjonalt eierskap i bred forstand. Fremgang vil forandre at giverne i sterkere grad går sammen om å bevare et politisk handlingsrom for

sivilsamfunnsaktører. Et annet innsatsområde vil være å bedre matsikkerheten gjennom en sterkere kobling mellom og styrking av jordbruksiltak og jobbskaping, særlig i distrikter som i dag har lav grad av matsikkerhet.

Tanzania:

Evalueringer viser til makroøkonomisk stabilitet og fremgang på områder som offentlig finansforvaltning. Omfattende giverstøtte, ikke minst i form av budsjettstøtte, har bidratt til styrket tilgang for befolkningen til utdanning, infrastruktur for transport og tjenesteyting innen jordbrukssektoren. Kvaliteten på tjenestene, f.eks. når det gjelder læring i skolen, har imidlertid ikke vært like god. Sivilsamfunnet i Tanzania er styrket de senere år, og er i større grad enn tidligere i stand til å holde myndighetene ansvarlig for pengebruken.

Bekymringer knyttet til omfattende korrupsjon førte likevel til en forverring av giverdialogen fra 2014 og et skifte fra budsjettstøtte til mer prosjektbasert bistand. Evalueringene tyder på gode resultater på enkelte områder, f.eks. innen energisektoren, men institusjonelle flaskehalsar og manglende investeringer har virket begrensende. Manglende nasjonalt eierskap har også bidratt til å begrense bærekraften i mange tiltak. Ytterligere fremgang på utviklingsområdet vil forutsette en styrket giverdialog, samt langt sterkere fokus på kvaliteten i tjenestene som tilbys.

Evalueringsavdelingens vurdering:

Vår vurdering er at de seks CEBene som legges frem i denne runden bygger på et grundig arbeid med å velge ut dokumenter, og å sammenstille og presentere funn fra evalueringer og andre relevante dokumenter. I tråd med oppdraget viser CEBene også til saksområder der det mangler underliggende materiale, eller der dette anses å være utilstrekkelig. Disse kommentarene fremkommer primært i hvert enkelt sluttkapittel («Lessons learnt» i de respektive CEBene), men også i noen grad i kapitlet om kontekst.

I tillegg til å presentere funn fra det underliggende evalueringsmaterialet, har konsulenten presentert sine egne anbefalinger om fremtidig bistandsinnsats i de respektive landene.

Vi har lagt stor vekt på å sikre et enhetlig format for CEBene med tilhørende evalueringsportretter. Hensikten er både å gjøre det lett for leseren å finne frem til og tilegne seg stoffet og å presentere et gjenkjennelig og attraktivt produkt. Vi tror dette vil kunne fremme interessen for – og bruken av – evalueringer som kunnskapsgrunnlag for beslutninger.

Evalueringsavdelingens anbefaling:

På bakgrunn av CEBene har vi følgende anbefalinger:

1. At fremtidig planlegging, innretning og forvaltning av norsk bistand til de aktuelle landene eksplisitt viser til og bygger på funnene som fremkommer i CEBene.
2. At CEBene videreføres til norske samarbeidspartnere i bistandsarbeidet rettet mot de seks landene.
3. At UD gir tilbakemelding i form av konkrete råd om form og innhold i CEBene, slik at dette kan tas hensyn til i Evalueringsavdelingens videre arbeid med å presentere evalueringsbasert kunnskap om partnerlandene.

Evalueringsavdelingen tar etter avslutning av prosjektet sikte på å gjennomføre en undersøkelse av bruken av de utgitte CEBene og evalueringsportrettene. På bakgrunn av resultatene som fremkommer vil vi vurdere å videreføre arbeidet med denne formen for landbaserte syntesestudier, evt. med relevante justeringer.

Dato/ Date.

Vår ref./ Our ref.:

07.12.2017

1700035-35

Per Øyvind Bastøe
Evalueringdirektør

Jan-Petter Holvedahl
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur.

Liste over mottakere/ Recipients:

Utenriksdepartementet Utenriksrådets kontor

Liste over kopimottakere/ Recipient(s) in copy:

Direktøren (DIR)

Utenriksdepartementet Regionavdelingen

Utenriksdepartementet Avdeling for økonomi og utvikling

Evalueringssavdelingen (EVAL) - Per Øyvind Bastøe